

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci

žalobce: **T. B.**, nar. X,
bytem X

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 7, 140 96 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2020, č. j. 11787-2-2020-900000-314

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou ze dne 8. 6. 2020 doručenou Městskému soudu v Praze dne 11. 6. 2020 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2020, č. j. 11787-2-2020-900000-314 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný podle § 116 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění účinném k datu vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „daňový řád“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Celního úřadu pro Zlínský kraj (dále též „celní úřad“ nebo „správce daně“) ze dne 11. 12. 2019, č. j. 89735-2/2019-640000-61 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), jímž celní úřad zajistil výrobky označené jako „čirá bezbarvá tekutina s lihovým aroma ovocného destilátu“ v celkovém množství 58 l včetně jejich skleněných obalů (dále jen „zajištěné výrobky“) z důvodu dle § 42 odst. 2 písm. a) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřební dani, ve znění účinném ke dni zajištění těchto výrobků (dále jen „zákon o spotřebních daních“).
2. Usnesením ze dne 2. 7. 2020. č. j. 3 Af 24/2020-21, Městský soud v Praze postoupil předmětnou věc zdejšímu soudu.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce s napadeným rozhodnutím nesouhlasí a namítá jeho nezákonnost. V průběhu správního řízení došlo k porušení jeho ústavně garantovaných základních práv na nedotknutelnost obydlí a na spravedlivý proces. Není podnikající fyzickou osobou a nemá ve svém domě hlášenou nějakou provozní činnost, tudíž se na něj nevztahují ustanovení o místním šetření prováděném celním úřadem. Jednalo se o domovní prohlídku, která měla být odsouhlasena příslušným soudem. Nebyla splněna ani podmínka přítomnosti nezávislé třetí osoby během této prohlídky. Během řízení nebyli vyslechnuti svědkové, které uváděl a kteří by dosvědčili, že mu darovali slivovici. Současně má jako vlastník nádob právo na jejich vrácení. Žalobce má také za to, že není ani jediný, kdo by měl uskladněno více jak 10 l alkoholu pro svou potřebu.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný se k předmětné žalobě vyjádřil svým podáním ze dne 1. 9. 2020. Příslušníci celního úřadu byli do obydlí žalobce vpuštěni s jeho souhlasem, tudíž nedošlo k porušení jeho práva na nedotknutelnost obydlí podle čl. 12 Listiny základních práv a svobod. Při posuzování zásahu do práva na nedotknutelnost obydlí není relevantní, jestli je žalobce podnikající fyzickou osobou, zda se v jeho domě nachází provozovna nebo zda žalobce provozuje jinou hospodářskou činnost. Určujícím kritériem opravňujícím ke vstupu do domu žalobce je místní šetření, resp. naplnění účelu, za kterým lze místní šetření provádět, a souhlas žalobce. Důkazní prostředky (zajištěné výrobky) nebylo možné vyhledat jiným způsobem a jednalo se o důkazy, bez kterých by nebylo možné zjistit skutkový stav. Ve svých předchozích rozhodnutích upozornil žalobce na povahu rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků, které je opatřením předběžným, jehož účelem je zabránění žalobci v dalším nakládání s výrobky, u nichž není schopen prokázat zaplacení spotřební daně. Provádění důkazů by v rámci tohoto předběžného opatření nedávalo smysl, proto nepřistoupil k provedení důkazů, které žalobce navrhoval (výslech svědků, kteří mohli dosvědčit darování zajištěných výrobků). Správní orgány postupovaly v souladu

s příslušnými právními předpisy a napadená rozhodnutí jsou dostatečná. Vzhledem k uvedenému žalovaný navrhl žalobu zamítnout.

IV. Replika žalobce

5. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou ze dne 10. 12. 2020, v níž setrval na svých tvrzeních obsažených již v žalobním návrhu.

V. Posouzení věci krajským soudem

6. Na základě včas podané žaloby Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2, věta první, zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**. O žalobě soud rozhodl, aniž by nařizoval jednání, za splnění podmínek vyplývajících z § 51 s. ř. s.
7. Předmětem sporu v projednávané věci je především skutečnost, zda správní orgány postupovaly v souladu se zákonem, pokud provedly místní šetření podle § 80 daňového řádu a na jeho základě žalobci zajistily předmětné zajištěné výrobky. Dále je mezi stranami sporné to, zda celní orgány měly vyslechnout žalobcem navržené svědky.
8. Předně krajský soud připomíná, že rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2008, č. j. 5 Afs 34/2008-56), a nejedná se o rozhodnutí předběžné povahy, tudíž jde o rozhodnutí podléhající soudnímu přezkumu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Afs 347/2016-34).
9. Ze správního spisu vyplývají následující relevantní skutkové okolnosti případu. Dne 9. 12. 2019 pracovníci celního úřadu provedli u žalobce místní šetření, jehož účelem bylo prověření podezření z nedovolené výroby lihu. Žalobce byl poučen podle příslušných ustanovení daňového řádu a se vstupem příslušníků celního úřadu do svého obydlí souhlasil (viz protokol o místním šetření ze dne 9. 12. 2019, č. j. 89735/2019-640000-61). Z protokolu dále vyplývá, že příslušníci celního úřadu neshledali nepovolenou výrobu lihu, avšak našli a zajistili celkově šest nádob (o objemu 5, 10, 15 nebo 20 l) s celkovým množstvím „čiré bezbarvé tekutiny s lihovým aroma ovocného destilátu“ 58 l. Poté provedli měření lihovitosti a zjistili, že v každé z nádob obsah lihu přesahuje 46 %. Žalobce v průběhu místního šetření uvedl, že je majitelem těchto výrobků, které mu darovali přátelé za „fušky“, s nimiž jim jako elektrikář vypomáhal. Už si ale nevzpomínal, od koho přesně dané výrobky dostal. Doklady o darování nemohl doložit, neboť nevěděl, že má povinnost doklad o darování mít. Následně příslušníci celního úřadu přistoupili k zajištění daných výrobků včetně nádob, v nichž byly uloženy, na základě § 58 odst. 3 písm. a) zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění účinném ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „zákon o povinném značení lihu“), v důsledku porušení § 15 odst. 1 téhož zákona, a na základě § 43 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebních daních. O zajištění předmětných výrobků vydal celní úřad prvostupňové rozhodnutí dne 11. 12. 2019, proti němuž žalobce podal odvolání, které žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a toto prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

10. Podle § 15 odst. 1 zákona o povinném značení lihu je zakázáno nakládat s neznačeným lihem. Na citované ustanovení navazuje § 58 odst. 3 písm. a) téhož zákona, dle něhož správce daně nebo jiný orgán příslušný k prověřování plnění povinností při značení lihu nebo při nakládání s lihem zajistí neznačený líh.
11. Dle § 42 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebních daních nejedná-li se o vybrané výrobky pro osobní spotřebu nebo není-li prokázáno oprávněné nabytí vybraných výrobků za ceny bez daně, správce daně tyto vybrané výrobky zajistí, jestliže jsou skladovány bez dokladu uvedeného v § 5.
12. Odkazovaný § 5 zákona o spotřebních daních ve svém prvním odstavci uvádí, že na daňovém území České republiky se prokazuje zdanění vybraných výrobků uvedených do volného daňového oběhu daňovým dokladem nebo dokladem o prodeji či dokladem o dopravě vybraných výrobků do volného daňového oběhu již uvedených, pokud tento zákon nestanoví jinak (§ 6). Zdanění vybraných výrobků do volného daňového oběhu již uvedených se prokazuje pouze tehdy, nejedná-li se o vybrané výrobky pro osobní spotřebu (§ 4 odst. 6, § 32 odst. 2, 4 a 5).
13. Podle § 4 odst. 5 písm. c) zákona o spotřebních se za množství vybraných výrobků pro osobní spotřebu považuje množství, které nepřesahuje u lihovin podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího definici a popis lihovin 10 l konečných výrobků.
14. V projednávané věci celní úřad zajistil v průběhu místního šetření u žalobce zajištěné výrobky, neboť nebyly opatřeny příslušným dokladem dle citovaného § 5 zákona o spotřebních daních. Toto místní šetření bylo iniciováno na základě anonymního podání o nedovolené výrobě lihu.
15. Podle § 80 odst. 1 daňového řádu může správce daně provádět místní šetření. V rámci tohoto postupu správce daně zejména vyhledává důkazní prostředky a provádí ohledání u daňových subjektů a dalších osob zúčastněných na správě daní, jakož i na místě, kde je to vzhledem k účelu místního šetření nejvhodnější.
16. Dle § 81 odst. 1 daňového řádu úřední osoba provádějící místní šetření má v době přiměřené předmětu místního šetření, zejména v době provozu, právo na přístup na pozemky, do každé provozní budovy, místnosti a místa, včetně dopravních prostředků a přepravních obalů, k účetním záznamům nebo jiným informacím, a to i na technických nosičích dat, v rozsahu nezbytně nutném pro dosažení cíle správy daní. Toto právo má též, jde-li o obydlí, které daňový subjekt užívá současně pro podnikání, je-li to nezbytné a nelze-li rozhodné skutečnosti zjistit jiným způsobem.
17. Žalobce ve svém návrhu brojí zejména proti samotnému místnímu šetření, které dle jeho názoru bylo domovní prohlídkou, k níž měl mít celní úřad svolení soudu. Tímto bylo zasaženo do jeho práva na nedotknutelnost obydlí. Při této argumentaci však pomíjí zásadní skutečnost v podobě souhlasu, který se vstupem pracovníků celního úřadu učinil. Jak vyplývá z protokolu o místním šetření, který žalobce podepsal a jehož obsah nijak nerozpíral, pracovníci celního úřadu žalobce s účelem místního šetření seznámili a žalobce se vstupem správce daně do svého obydlí souhlasil. Dle čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je obydlí nedotknutelné a není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Nicméně v daném případě žalobce tento souhlas učinil, což však ve své argumentaci nijak nereflektuje. Navíc z protokolu o místním šetření plyne,

že pracovníci celního úřadu provedli prohlídku pouze přilehlých technických místností a technických místností dílny, tedy míst k případnému podnikání určených.

18. Nad rámec této argumentace krajský soud poznamenává, že i v případě nesouhlasu žalobce s provedením místního šetření by v daném případě existoval zákonný důvod pro provedení místního šetření.
19. Podle čl. 12 odst. 3 Listiny základních práv a svobod platí, že jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí mohou být zákonem dovoleny, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Pokud je obydlí užíváno také pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, mohou být takové zásahy zákonem dovoleny, též je-li to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy.
20. Mezi stranami není sporu o tom, že žalobce není podnikatelem. Nicméně uvedené ustanovení Listiny základních práv a svobod pracuje rovněž s možností „provozování jiné hospodářské činnosti“ jako důvodem pro zásah do nedotknutelnosti obydlí, pokud je takový zásah nezbytný pro plnění úkolů veřejné správy. Výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením) a prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin je živností koncesovanou podle přílohy č. 3 k zákonu č. 455/1991 Sb., zákona o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Pěstitelské pálení je živností volnou podle bodu 8. přílohy č. 4 téhož zákona. Takové činnosti, pro které je nezbytné získat příslušné živnostenské oprávnění, lze minimálně označit za „jinou hospodářskou činnost“ ve smyslu čl. 12 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Celní úřad přitom na základě anonymního podání o nedovolené výrobě lihu (učiněného vůči Policii České republiky, která tento podnět předala celnímu úřadu) měl podezření o provádění této jiné hospodářské činnosti žalobcem, tudíž disponoval ústavně aprobovaným důvodem pro vstup do obydlí žalobce. Je přitom zřejmé, že kontrola plnění povinností dle zákona o spotřebních daních včetně případné kontroly nelegálního pěstitelského pálení je výkonem úkolů veřejné správy. Ze správního spisu nevyplývá, že by v daném případě správní orgány měly možnost prověřit uvedené oznámení o nedovolené výrobě lihu jinak než provedením místního šetření u žalobce. V neposlední řadě lze znovu připomenout, že celní úřad v průběhu místního šetření nevstoupil přímo do místností, které žalobce užívá k běžnému bydlení, nicméně do přilehlých technických místností a technických místností dílny.
21. S ohledem na výše uvedené skutečnosti, především na fakt, že žalobce s provedením místního šetření souhlasil, soud nepřisvědčil námitce žalobce o porušení jeho práva na nedotknutelnost obydlí.
22. Žalobce dále namítá absenci přítomnosti třetí osoby v průběhu místního šetření. Ani tuto námitku však krajský soud neshledal důvodnou, neboť taková povinnost v dané věci neexistovala. Podle § 80 odst. 2 daňového řádu k provedení místního šetření může správce daně přizvat osobu, jejíž přítomnost je podle povahy věci potřebná. Z předmětného ustanovení plyne, že přítomnost třetí osoby je toliko fakultativní, nikoliv obligatorní, tudíž celní úřad při provádění místního šetření nebyl povinen na toto šetření přizvat třetí osobu. Nepřítomnost takové osoby neznamená nezákonnost postupu správce daně.

23. Za důvodnou soud neshledal ani další žalobní námitku spočívající v nevyslechnutí svědků, kteří měli dosvědčit darování slivovice žalobci. Ve vztahu k této námitce soud souhlasí se závěry napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků podle § 42 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebních daních je předběžným opatřením, jehož účelem je zabránit dalšímu nakládání s předměty, u kterých nebylo prokázáno odvedení daně. Proto v této fázi řízení nemá výsledek svědků smysl. Jejich nevyslechnutím správní orgány nezasáhly do žalobcova práva na spravedlivý proces.
24. Další část žalobní argumentace se týká vrácení nádob, ve kterých se zajištěné výrobky nacházely. Žalobce k tomu výslovně uvedl, že má jako vlastník nádob právo na jejich vrácení, protože se jedná o jeho vlastnictví. Nicméně v žalobě nikterak nerozporoval to, že k zabavení těchto nádob nemělo dojít, ani neargumentoval tím, že správní orgány měly zajišťovanou lihovinu oddělit od těchto nádob. Soud proto ani tvrzení žalobce o existenci práva na vrácení zajištěných nádob neshledal jako důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí.
25. Poslední námitka žalobce se týká množství jím skladovaného alkoholu, neboť není jediný, kdo by měl uskladněno více jak 10 l alkoholu pro svou potřebu. Tato námitka je však ve vztahu k předmětu věci zcela irelevantní, neboť projednávaná věc souvisí s dodržováním povinností žalobce dle zákona o spotřebních daních. Nadto v průběhu místního šetření bylo u žalobce zjištěno celkem 58 l zajištěných výrobků, přičemž dle § 4 odst. 5 písm. d) zákona o spotřebních daních je přípustné množství takto držených lihovin 10 l, žalobce tedy zjevně překročil povolené maximální množství.

VI. Shrnutí a náklady řízení

26. S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného, kterým bylo odvolání žalobce zamítnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námitky uplatněné žalobcem nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.
27. Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 15. prosince 2021

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. H.